

До спеціалізованої вченої ради
ДФ 41.884.052 в Одеському державному
університеті внутрішніх справ
(65014, м. Одеса, вул. Успенська, 1)

РЕЦЕНЗІЯ

**кандидата юридичних наук Бикова Ігоря Олеговича на дисертацію
Терлецького Анатолія Володимировича на тему «Адміністративно-
правові засади діяльності органів місцевого самоврядування з надання
муніципальних послуг в Україні», подану на здобуття наукового ступеня
доктора філософії за спеціальністю 081 «Право»**

Процеси реформування й модернізації управління місцевого самоврядування є об'єктивним і закономірним процесом. Увесь комплекс дій та механізмів повинен бути спрямований на досягнення однієї ключової мети – задоволення бажань і потреб громадян та підвищення добробуту їхнього життя. Тому питанню правових засад діяльності місцевого самоврядування необхідно приділяти значну увагу задля розбудови сильної та конкурентної держави на міжнародному просторі. Одним із головних завдань, що має виконуватися органами місцевого самоврядування, є створення зручних і доступних умов отримання муніципальних послуг. Адже основне призначення публічної адміністрації – надання послуг, і саме за якістю послуг кожен громадянин оцінює компетентність та доброзичливість влади. Важливо, що багато заходів з покращання якості надання муніципальних послуг можуть упроваджуватися за власною ініціативою місцевих голів, місцевих депутатів, інших посадових осіб органів місцевого самоврядування. Тому особливо актуальним виступає чітке усвідомлення цими особами правових засад такої діяльності в контексті реформи децентралізації публічного управління в Україні.

Ключовою метою реформування управління місцевого самоврядування має бути задоволення потреб громадян і підвищення їхнього добробуту, що, серед іншого, вимагає від органів місцевого самоврядування не лише забезпечення ефективного надання муніципальних послуг, але й вдосконалення управлінських процесів.

Актуальність обраної А. Терлецьким теми дослідження пов'язана також із тим, що нині в чинному законодавстві та національній правовій доктрині недостатньо уваги приділено розкриттю поняття муніципальних послуг та їх змісту. Чинні нормативно-правові акти не визначають поняття муніципальних послуг взагалі. Практика діяльності органів місцевого самоврядування в контексті надання муніципальних послуг є неоднозначною, а інколи – суперечливою, що пов'язано з впливом усталеного уявлення про муніципальні послуги, як про діяльність органів місцевого самоврядування спрямовану на надання певного блага. Дана та пов'язана з нею проблематика вимагає детального вивчення, адже муніципальні послуги поруч із державними послугами важливі в аспектах забезпечення інтересів мешканців територіальних громад.

Це суттєво ускладнює роботу органів місцевого самоврядування у сфері надання муніципальних послуг, заважає впровадженню відповідних заходів із покращення якості обслуговування населення, саме тому, зазначене проблематика потребує детального розгляду.

Дослідження виконано відповідно до наукової теми Одеського державного «Пріоритетні напрямки розвитку реформування правоохоронних органів в умовах розгортання демократичних процесів у державі» (державний реєстраційний номер 0116U006773) та тематики науково-дослідної роботи кафедри адміністративного права та адміністративного процесу «Забезпечення прав, свобод і інтересів людини в сучасних умовах адміністративно-правовими засобами» (державний реєстраційний номер 0121U109272).

Метою дисертаційної роботи є проведення комплексного дослідження юридичної природи та суті інституту муніципальних послуг як елементу компетенції органів місцевого самоврядування, організаційно-правових засад надання таких послуг в Україні, а також у розробленні пропозицій щодо вдосконалення правового механізму функціонування даного інституту в цілому.

У дослідженні автором визначено низку завдань, які необхідні для досягнення поставленої мети, правильно визначено об'єкт та предмет дослідження.

Заслуговує на увагу й обрана автором методологія дослідження, а також велика кількість застосованих методів, зокрема сукупності філософських, загальнонаукових і спеціальних юридичних методів, які використовуються в адміністративно-правових дослідженнях.

В основі методологічної конструкції дисертаційної роботи лежить ряд методів, застосування яких дозволило автору комплексно вирішити поставлені завдання. Особливо вдалим вбачається застосування структурно-функціонального та порівняльно-правового методів.

До найбільш вагомих наукових здобутків автора, на нашу думку, можна віднести визначення автором поняття «муніципальні неадміністративні послуги» та обґрунтування надання муніципальних послуг, як пріоритетного виду діяльності органів місцевого самоврядування, що потребує законодавчого закріплення як їх самостійне повноваження.

Крім того, загалом автором надано конструктивні пропозиції стосовно вдосконалення функціонування інституту муніципальних послуг в Україні. Особливої уваги заслуговують пропозиції автора стосовно уточнення підходів до класифікації муніципальних послуг та обґрунтування методологічних засад щодо формування системи надання муніципальних послуг в умовах децентралізації.

Дослідження деталізує та розширює наукові підходи до розуміння різного роду адміністративно-правових аспектів інституту муніципальних послуг, водночас зазначене є перспективним та цінним з точки зору розвитку інституту місцевого самоврядування в Україні при подальшому дослідженні даної проблематики.

Автором дотримано вимоги академічної доброчесності, а використання ідей, текстів, висновків, результатів інших авторів оформлені належним чином із посиланням на відповідне джерело.

Робота автора має і велике практичне значення, а одержані результати становлять науково-теоретичний і практичний інтерес з точки зору можливості їх використання для вирішення ряду актуальних проблем пов'язаних із формуванням складу та механізмом реалізації надання муніципальних послуг органами місцевого самоврядування в Україні.

Запропоновані автором науково-теоретичні висновки, положення, пропозиції й рекомендації можуть бути використані:

- для розроблення й обґрунтування правотворчих пропозицій та ініціатив, проєктів нормативно-правових актів щодо організації надання органами місцевого самоврядування муніципальних послуг;

- дослідження адміністративно-правового механізму надання муніципальних послуг зокрема і публічних послуг взагалі;

- правове виховання та підвищення рівня правової культури мешканців територіальних громад, службовців і посадових осіб органів місцевого самоврядування, які забезпечують надання муніципальних послуг;

- підготовка методичних матеріалів та викладення навчальних дисциплін з адміністративного права та муніципального права України.

На основі вищезазначеного, можна зробити висновок, що сформульовані в дисертації наукові положення, висновки та рекомендації мають належний рівень обґрунтованості та достовірності.

Результати дослідження А. Терлецького є належним чином апробовані, зокрема основні положення роботи знайшли відображення у 5-ти наукових статтях, які опубліковані у вітчизняних виданнях, що визнані як фахові з юридичних наук, а також у 4-х тезах доповідей на науково-практичних конференціях.

Проте окремі положення дисертації потребують додаткового обґрунтування, у зв'язку із чим можливо сформулювати такі зауваження.

1. Позитивним є достатньо широке використання в дисертації наукового та емпіричного матеріалу, однак доцільним уявляється є використання в більшому

обсязі матеріалів судової практики, оскільки її аналіз дозволяє виявити найбільш поширені проблеми, що виникають під час надання муніципальних послуг.

2. На жаль, у дисертації лише побіжно розглядаються проблеми, які виникли в діяльності самоврядних інституцій після запровадження в Україні воєнного стану. На нашу думку, слід було б більше уваги приділити організації надання муніципальних послуг внутрішньо переміщеним особам.

Зазначені зауваження мають рекомендаційний характер і не знижують загальної позитивної оцінки поданої на рецензування дисертаційної роботи. Дослідження А. Терлецького є завершеним, повним, виконаним на високому науковому рівні.

Дисертаційне дослідження Терлецького Анатолія Володимировича на тему «Адміністративно-правові засади діяльності органів місцевого самоврядування з надання муніципальних послуг в Україні» відповідає вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40, а її автор заслуговує на присудження йому ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Рецензент:

кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник
науково-дослідної лабораторії
з проблемних питань
кримінального аналізу
Одеського державного університету
внутрішніх справ

Ігор БИКОВ